

i cal rebutjar-la sumàriament, entre altres raons com a incorrecta des del punt de vista de la fonètica: de cap manera *rodol* no podia passar a *rodòl* «amb canvi d'accent», fet que no es produeix en fonètica catalana el desorienta el cas de *CÓDOL/cudol*, el complex origen pre-romà del qual ignora; i el ll vg *ROTŪLU* 'rotllo, objecte que s'enrotlla' (V. infra) tampoc correspon al sentit predominantment postverbal de *redol*, que parteix del verb *redolar/rodolar*, ll. *ROTULARE*, en l'acce-
 5 etimològica de 'córrer entorn, anar entorn' aplicat als llocs. També ens ho comprova el sentit de l'eiv. i val *redolada* 'rodalia dins un terme', de formació postverbal «tota esta *redolà* li diuen ---» Casinos, 1962, «tots es noms d'aqueixa *reduladà* del terme ---» Sta. Eulàlia del Riu, 1963.

Té totes les aparences de ser un derivat de *redol* el modern *rodolí*, antic *redolí*, si bé ha de ser en el sentit originari, que hem vist més amunt, de 'cosa de contorn rodó' i amb influència de l'etimològic *ROTULUS*. Apareix des de princ. S. XIV, amb el sentit d'una boleta de cera, o un rotllet o treta de pergamí, en els quals s'escriuen o es ficaven els noms dels candidats a certs oficis públics; i després es tiraven a sort, insaculant-los i fent-los treure del sac, o altre receptacle, per una persona innocent o de confiança; el trobem primer en la forma *redolí* en molts documents legals i administratius del S. XIV (*DAG* s. v. *redolí* i *rodolí*), en el *Consolat de Mar* etc.: «són altres regidors qui fan per sorts, car hauran los noms dels proposats per la comunitat e posaran cascuns de aquells noms en *redolí* petit de cera, e après metran los dits *redolins* en un bací d'aigua, e mesclar-los-han; e puis fan venir un infant petit que no haja conexença de negun de dits *redolins*, e pren qualsevol de aquells *redolins*, e aquell qui pren, qual que sia la nom d'ins, dels proposats, aquell ha l'ofici», Eiximenis (*Regiment*, *NCl* XIII, 166.23).

La forma assimilada *rodolí* apareix més tard, des del S. XV, ja en una disposició consignada en el *Manual de N. Ardijs* de Bna, 1436. Resta predominant en cat. or. i ross. «de la bolsa de cònsul tercer, que s traga altre *rodolí*» a 1599, Prats de Molló; «extracció de cònsols per *rodolins*: sian posades e ensaculades 8 persones --- 4 bosses --- de les bosses, ab *rodolins*, per un minyó menor de edat de deu anys --- se traga a sorts quiscun any --- una persona de c u de dites quatre bosses» a. 1611 (*Llibre Roig*, fº 181, 21r i vº); «los *rodolins* --- per treure a sort una lleva de soldats» en una crònica d'A. Perich, del Gironès (St Jordi D.), a. 1808 (*BABL* VI, 421). També s'aplica a boles petites d'ús medicinal [c. 1400, *AlcM*, § 3] i des del sentit de 'retolet' passà a designar els versets que en un petit escrit es posaven al peu de les aques etc. «hi havia impremtes a Catalunya --- que varen seguir molt de temps publicant romanços, aques de *rodolins* etc.», Coromines (*Xèmens en el Centenari de Fr Soler* I, 11, *O C*, 1179b); també, però, amb -e- en aquest sentit: «un --- soldat de paper pintat, que hi havia en una botiga que venian ventalls y aques de *redolins*», Em Vilanova (*O C* II, 202)

La forma no assimilada *redolí* resta a Mall, P. Val. i cat. occid. A l'Albufera de Val. s'usaren per al sorteig de les pesqueres, posant els *redolins* (ara diuen *boleto*) consistents en una *bolèta* de fusta dins un bombó que feien rodar; des d'aquest sentit s'ha passat després allà a designar les mateixes pesqueres, i diuen que no tenen dret al *redolí* més que els fills mascles de pescador, les filles solteres i les viudes, en tota l'Albufera n'hi ha alguns més de 300 (Palmar, 1962)

Altres accs: *rodolí* 'clapa de sembrat' Plana de Vic (*BDLC* IX, 298); en el centre del Cardener s'aplica a un rodol o veral, p. ex. en el Baix Navès *el redolí* d'Aubareda, petita zona en la qual hi ha un toll i una font (1964), a l'Alta Ribagorçana li digueren a Krüger (*Worfejn, Misc Alcover*, p. 16) *redolí*, a Senet, referint-se al boll i immundícia («unrat») que queda dins el cèrcol del garbell després de porgar-hi el gra ventant-lo, però és probable que l'informant es referís més aviat al cèrcol inclloent-hi el que hi queda a dins. Sembla que es refereixi també a petits objectes rodons el mot *rodandí* que llegim en un doc. de Bna de 1389: «una corréya --- plotonada ab *rodandins*» (*BABL* XIII, 306), semblen platons rodons que adornen una corretja; cert que de **redondins* s'hauria pogut passar d'una banda a *rodandins* i per altra a **redomins* (dissimilat en *redolins*), però no pensem en tal etimologia, car també pot ser derivat cat. de *rodar* + *-andí*; més aviat es poden relacionar amb aquest *rodandí* uns mots alt-aragonesos: un *redoldin* 'terbolí de vent' (Bielsa 1965), Vall de Tena a lo *redolonçin* «al-rededor» (*RLR* XI, 166).

Sens dubte ha existit també, amb menys importància, un mot o forma *rodol* de sentit semblant al de *redol*, i aquell bé pot venir de *ROTŪLU*, amb caràcter de duplicat de *roillo/rogile*; però tractant-se d'un arcaisme amb romanalles comarcals, un postverbal de *rodolar/ROTULARE*, segons el tipus antic de postverbals amb accent paroxíton (com *ròssec*, *tràfec*, *ràfega* etc.), també és, almenys igualment, possible, com en *tremol* (*terràtremol* etc.) de *tremolar*, i en particular el cpt. *cap-ròdo(l)*, que hem estudiada a CAP (II, 519b21ss.), *gòrgola*, *gàrgol*, *múmfol*, *ròvol* (sense comptar els casos com *tèrbol*, *minvol*, *púdol*, que sense ser postverbals autèntics, estant al costat de *TURBULARE*, *MINUERE* etc. en feien l'efecte) Aquest *rodol* és possible que es trobi (com vol *AlcM*) en el text de Cauliac, c. 1500, per més que en realitat no ens consta per la grafia ni pel sentit del context que no sigui el conegut *rodòl*, i tampoc hem de donar valor a les cites de poetes recents i ciutadans, que poden treure-ho de fonts lexicogràfiques

Però deu ser usat en el Camp de Tarr., car bé sembla bo l'aval de prosistes d'allà que no curen de lexicografia: «del mig d'un gran *rodol* d'homes ---», Noller (*Rurals y Urbanes*, a. 1916), «entorn d'una gran taula en forma d'O hi havia un *rodol* atapeït de concurrents», Puig i Ferrater (*Cercle Màgic*, 311). Reduït fonèticament a *rodo*, que el *DAG* recull, en la locució *fer rodo*, a l'Emp., i amb el sentit de «fer campana, anar extraviat» a Besalú (car el sentit de 'fer campana'